Ἐκδίδεται κατά Σάββατον. — Τιμή φύλλου δρχ. 500

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ
Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δρχ. 15000, ἑξάμηνη δρχ. 8000.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀγγλίας, Αἰγύπτου Λίρες 1:10 Ἀμερικῆς καὶ ἄλλων κρατῶν, Δολλάρια 8. Ἑξάμηνη ἀναλόγως.
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ' ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Ἀποροσφόπως: Πρὸς τὸ περιοδικὸν «Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ», ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου, ἀριθ. 28 — Ἀθήνας. Τηλέφ. 55.586

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
Ἀρχίζει τὴν 1ην Ἰανουαρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

Παλαιοὶ Τόμοι, ἄρτιοι, τιμῶνται δρ. 10000 ἕκαστος καὶ 15000 χρυσόδ.—Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ κατὰ φύλλον ἀποκτᾶ προνόμια συνδρομητοῦ λαμβάνων ψευδώνυμον δι' ἓν ἔτος ἐπὶ πληρωμῇ δρ. 1000

Περίοδος Γ'. — Τόμος 2ος — *Ἀθῆναι, 16 καὶ 23 Μαρτίου 1946* — *Ἔτος 68ον — Ἀριθ. 11—12*

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΕΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΡΟΒΕΡΤΟΥ Λ. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠ' ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΒΕΤΑΣ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον)

Ὅλο αὐτὸ τὸν καιρὸ δὲν ξανάδε τὸν Σὲρ Ὄλιβερ, οὔτε εἶχε καμμιὰ εἴδηση ἀπὸ τὸ φίλο του τὸ Μάτχαμ. Μὰ κι' οἱ δυὸ δὲ φεύγανε καθόλου ἀπὸ τὸ νοῦ του. Τώρα, ἡ κυριώτερη σκέψη του εἶταν νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ Μὸζ Χάουζ ὅσο μποροῦσε πιὸ γρήγορα μὰ πρῶτα ἤθελε νὰ πῇ μιὰ λέξῃ καὶ μὲ τοὺς δυὸ αὐτούς.

Τέλος κρατῶντας μιὰ λάμπα στὸ χέρι του, ἀνέβηκε στὸ καινούργιο του δωμάτιο. Ἤτανε πλατύ, χαμηλοτάβανο καὶ λιγάκι σκοτεινό. Τὸ παράθυρο ποὺ ἔβλεπε πάνω στὸ χαντάκι, ἂν καὶ ψηλό, ἤτανε σιδερόφραχτο. Τὸ κρεββάτι ἦταν πλουσιοστρωμένο μὲ ἕνα μαξιλάρι ἀπὸ πούπουλο καὶ μὲ ἕνα ἀπὸ λεβάντα, καὶ ἦταν σκεπασμένο μὲ μιὰ κόκκινη κουβέρτα κεντημένη μὲ τριαντάφυλλα. Οἱ τοῖχοι ἤτανε γεμᾶτοι ντουλάπια κλειδωμένα μὲ λουκέτα, καὶ σκεπασμένα μὲ κρεμαστὰ χαλιά. Ὁ Ντὶκ ἔκανε μιὰ ἐπιθεώρηση σὲ ὅλα, ἀνασήκωσε τὰ χαλιά, δοκίμασε τὶς κλειδαριές, ζητῶντας μάταια ν'ἀνοίξῃ τὰ ντουλάπια. Βεβαιώθηκε πὼς ἡ πόρτα ἦτανε βαρειά, κι' ὁ σύρτης πολὺ γερός. Ὕστερα ἀκούμπησε τὴ λάμπα σ'ἕνα πεζοῦλι καὶ ξανακύταξε ὁλόγυρα.

Γιατὶ τὸν φέρανε σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο; Ἤτανε μεγαλύτερο καὶ καλλίτερο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ εἶχε πρῶτα. Τοῦχαν στήσῃ παγίδα; Εἶχε τὸ δωμάτιο καμμιὰ μυστικὴ εἴσοδο; Ἤταν στ' ἀλήθεια στοιχειωμένο

Αἰσθάνθηκε ἕνα ρίγος σ' ὅλο του τὸ σῶμα. Ξαφνικὰ ἀκούστηκε ἀπὸ πάνω του τὸ βαρὺ βῆμα ἑνὸς φρουροῦ. Ἤξερε πὼς ἐκεῖ ποὺ βρισκόταν ἤτανε ὁ τροῦλλος τῆς ἐκκλησίας καὶ πλάϊ ἤτανε τὸ χώλλ. Σίγουρα θὰ ὑπῆρχε ἕνας κρυφὸς διάδρομος στὸ χώλλ. Τὸ μάτι ποὺ τὸν κατασκόπευε πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο τὸ μαρτυροῦσε αὐτό. Ἤταν ὁλοφάνερο πὼς ὁ διάδρομος αὐτὸς ἔφτανε ὡς τὸ παρεκκλῆσι. Ὥστε ὑπῆρχε μιὰ ἔξοδος ἐκεῖ ποὺ βρισκότανε;

Νὰ κοιμηθῇ σ' αὐτὸ τὸ μέρος, θᾶτανε καθαρὴ τρέλλα. Ἑτοίμασε λοιπὸν τὰ ὅπλα του, καὶ πῆρε θέση σὲ μιὰ γωνιὰ πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Ἂν εἶχαν σκοπὸ νὰ τοῦ κάνουν κακό, θὰ πουλοῦσε τὴ ζωή του πολὺ ἀκριβά.

Ἀκούστηκαν βήματα στὶς πολεμίστρες. Ὕστερα μιὰ ἐρώτησῃ, ἀκολούθησε τὸ σύνθημα κι' ἔγινε ἀλλαγὴ φρουρᾶς.

Ἀκριβῶς ἐκείνῃ τῇ στιγμὴ ἀκούστηκε ἕνα γρατσούνισμα στὴν πόρτα. Στὴν ἀρχὴ ἐλαφρό, ὕστερα πιὸ δυνατό, καὶ στὸ τέλος ἕνα ψιθύρισμα:

—Ντὶκ! Ντὶκ! Ἐγὼ εἶμαι!

Ὁ Ντὶκ ἔτρεξε στὴν πόρτα, ἔβγαλε τὸ σύρτη, καὶ ἀναγνώρισε τὸ Μάτχαμ. Ἤταν κατάχλωμος. Στὸ ἕνα του χέρι κρατοῦσε μιὰ λάμπα, καὶ στὸ ἄλλο ἕνα στιλέτο.

— Κλεῖσ' τὴν πόρτα, ψιθύρισε. Γρήγορα! Ντὶκ. Αὐτὸ τὸ σπίτι εἶναι γεμᾶτο ἀπὸ κατασκόπους!

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ὁλόκληρη οἰκογένεια ἀπὸ τὸ Τσέλσου παίρνει Βελγικὰ παιχνίδια.

Τοὺς ἀκούω νὰ μ' ἀκολουθᾶνε στοὺς διαδρόμους, τοὺς νοτιώθω νὰ ἀναπνέουν πίσω ἀπὸ τοὺς τοίχους.

—Καλά, ἡσύχασε, ἀπάντησε ὁ Ντίκ. Ἐκλείδωσα τὴν πόρτα. Εἶμαστε ἀσφαλισμένοι, ὅσο, δηλαδὴ μπορεῖ νὰ εἶναι ἐδῶ μέσα. Χαίρομαι ποὺ σὲ ξαναβλέπω. Μὰ τὸ Σταυρό, σύντροφε, νόμιζα πὼς ἔφυγες. Ποῦ κρυβόσουνα ;

—Ἂς τα τώρα αὐτά, εἶπε ὁ Τζών. Φτάνει ποὺ ξαναβρήκε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ντίκ, τὰ μάτια σου δεκατέσσερα. Τάμαθες τί θὰ θὰ γίνῃ αὔριο ;

—Ὄχι δὲν τᾶμαθα, εἶπε ὁ Ντίκ. Τί θὰ γίνῃ αὔριο ;

—Αὔριο, δὲν ξέρω ποιὰ ὥρα, μὰ εἶναι σίγουρο πὼς θὰ σὲ σκοτώσουν. Τὸ ξέρω καλά. Τοὺς ἄκουσα νὰ τὸ ψιθυρίζουνε. Εἶναι σὰ νὰ μοῦ τῶπανε.

—Ἀ ! εἶπε ὁ Ντίκ. Ἔτσι λοιπόν ; Καλὰ τὸ σκέφτηκα κι' ἐγώ.

Καὶ τοῦ εἶπε ὅλα ὅσα γινήκανε ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

Ὕστερα ἀπὸ αὐτό, ὁ Μάτχαμ σηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ ἐξετάζῃ κι' αὐτὸς τὸ δωμάτιο.

—Ὄχι, εἶπε δὲ φαίνεται πουθενὰ μυστικὴ ἔξοδος. Κι' ὅμως δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ ὑπάρχῃ. Ντίκ, θὰ μείνω κοντά σου. Κι' ἂν εἶναι νὰ πεθάνῃς, θὰ πεθάνω κι' ἐγὼ μαζύ σου. Μπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω—κύτα—ἔκλεψα ἕνα στιλέτο, θὰ κάνω ὅτι μπορῶ. Καὶ στὸ μεταξύ, ἂν ξέρεις κανένα τρόπο, καμμιὰ τρύπα νὰ βγοῦμε ἀπὸ δῶ, ἢ κανένα παράθυρο ποὺ νὰ μποροῦσαμε νὰ κατεβοῦμε ἀπὸ κεῖ, μ' ὅλη μου τὴν καρδιὰ θὰ ριψοκινδύνευα νὰ φύγω μαζύ σου.

—Τζάκ, μὰ τὸ Σταυρό, Τζάκ, εἶσαι ἡ πιὸ καλή, κι' ἡ πιὸ πιστὴ ψυχή, κι' ἀκόμα ἡ πιὸ γενναία καρδιὰ στὴν Ἀγγλία ! Δός μου τὸ χέρι σου, Τζάκ.

Κι' ἔπιασε τὸ χέρι του σιωπηρά.

—Θὰ σοῦ πῶ, εἶπε στὸ τέλος ὁ Ντίκ. Ὑπάρχει ἕνα παράθυρο ποὺ ἀπὸ κεῖ κατέβηκε ὁ ὑπηρέτης. Τὸ σκοινὶ θὰ βρίσκεται ἀκόμα ἐδῶ. Ἔχουμε κάποια ἐλπίδα.

—Σούτ ! εἶπε ὁ Μάτχαμ.

Κι' οἱ δυὸ τεντώσανε τ' αὐτιά τους. Ἕνας θόρυβος ἀκουγότανε κάτω ἀπὸ τὸ πάτωμα, ἔπειτα σταμάτησε, κι' ὕστερα ξανάρχισε πάλι.

—Κάποιος περπατάει στὸ κάτω δωμάτιο, ψιθύρισε ὁ Μάτχαμ.

—Μπᾶ, εἶπε ὁ Ντίκ. Δὲν ὑπάρχει δωμάτιο ἀπὸ κάτω ἀπὸ δῶ. Εἶμαστε πάνω ἀπὸ τὸ παρεκκλήσι. Θᾶναι αὐτὸς ποὺ θὰ μὲ σκοτώσῃ. Ἂς τον νἀρθῇ ! Καὶ θὰ λογαριαστοῦμε μαζύ. Κι' ἔσφιξε τὰ δόντια του.

—Σβῦσε τὸ φῶς, εἶπε ὁ ἄλλος. Ἴσως νὰ ξεγελαστῇ στὸ σκοτάδι.

Σβύσανε καὶ τὶς δυὸ λάμπες καὶ μείνανε ἀκίνητοι σὰ νεκροί. Τὰ βήματα ἀπὸ κάτω ἤταν πολὺ σιγανά, ὅμως ἀκουγόντουσαν πολὺ καθαρά. Πολλὲς φορὲς πῆγανε κι' ἤρθανε. Ξάφνου ἀκούστηκε ἕνα κλειδὶ νὰ γυρίζει σὲ μιὰ κλειδαριά, καὶ ὕστερα μιὰ μεγάλη σιωπή.

Πάλι τὰ βήματα ξανακούστηκαν, καὶ ξαφνικά, μιὰ φωτεινὴ χαραμάδα φάνηκε στὰ σανίδια τοῦ δωματίου, σὲ μιὰ γωνιά. Κι' ὅλο καὶ ξαπλωνότανε. Μιὰ καταπακτὴ ἄνοιξε ἀφίνοντας νὰ ξεχυθῇ στὸ δωμάτιο ἕνα δυνατὸ φῶς. Τώρα βλέπανε τὸ δυνατὸ χέρι ποὺ ἔσπρωχνε τὴν καταπακτή. Ὁ Ντὶκ σήκωσε τὸ τάξο του, περιμένοντας τὸ κεφάλι τοῦ ἀνθρώπου νὰ φανῇ.

Ὅμως τώρα ἔγινε μιὰ διακοπή. Ἀπὸ μιὰ μακρυνὴ μεριὰ τοῦ φρουρίου, ἀκούστηκαν πυροβολισμοί, καὶ πρῶτα μιὰ φωνή, κι' ὕστερα κι' ἄλλες πολλὲς φώναξαν δυνατὰ ἕνα ὄνομα. Αὐτὸς ὁ θόρυβος, ἔκανε τὸ δολοφόνο νὰ δειλιάσῃ, γιατὶ κατέβασε τὴν καταπακτὴ στὴ θέση της, καὶ τρέχοντας ἔκανε πάλι τὰ παιδιὰ ν' ἀκούσουν τὰ βήματά του κάτω ἀπὸ τὸ δωμάτιό τους, καὶ ὕστερα νὰ χαθοῦνε μακρυά.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ οἱ δυὸ νέοι ἀναπνεύσανε. Ὁ Ντὶκ σὲ λίγο τέντωσε τ' αὐτί του ν' ἀκούσῃ τοὺς πυροβολισμοὺς ποὺ εἶχανε διακόψῃ τὴν ἐπίθεση ἐναντίον του, καὶ ποὺ τώρα ἤτανε πυκνότεροι ἀπὸ πρίν. Ὅλοι στὸ Μὸτ Χάουζ τρέχανε πάνω κάτω. Πόρτες ἀνοιγοκλείνανε, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Σὲρ Ντάνιελ πάνω ἀπ' ὅλον αὐτὸ τὸ θόρυβο ἀκουγότανε νὰ φωνάζῃ :

— Ἰωάννα !

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ...

Ἀσπρίζουν ἀκόμα οἱ κορυφὲς τῶν βουνῶν τῆς Ἀττικῆς, ὁ «κάφτης καὶ παλουκοκάφτης» Μάρτης ἀνήκει περισσότερο στὸ βασίλειο τοῦ χειμῶνα, ὅμως ὅ λ α—καὶ οἱ λιόχαρες μέρες τῆς περασμένης βδομάδας, καὶ οἱ χαρούμενες φωνίτσες τῶν πουλιῶν, καὶ τὰ καταπράσινα χωράφια, καὶ τὰ λουλούδια—προδίδουν πώς, σὲ λίγο, μᾶς ἐπισκέπτεται ἡ πανώρια θεά...

Ναί, οἱ ἀνθισμένες μυγδαλιὲς καὶ τὰ γορούφαλα καὶ οἱ ἀνεμῶνες καὶ τὰ ζουμπούλια ποῦχουν πλημμυρίσει τὶς βιτρίνες τῶν ἀνθοπωλείων μας, κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα σημάδια μᾶς προειδοποιοῦν, ὅπως τὸ κούρδισμα τῶν ὀργάνων πρωτοῦ ἀρχίσει ἡ συναυλία, πὼς σὲ λίγο ἡ Ἄνοιξι θὰ σκορπίσει ὠκεανοὺς χαρᾶς καὶ ἐλπίδας στὴν ψυχή μας. Θὰ πλημμυρίση τὰ νειᾶτα ἀπὸ ζωτικοὺς καὶ γιομάτους σφρῖγος χυμοὺς καὶ θ' ἀνορθώση, στὰ γερατειά, τὶς ξεπεσμένες δυνάμεις τους...

* * *

Θὰ ἐπιθυμοῦσα ὅμως, προτοῦ παρασυρθοῦμε ἀπὸ τὰ θεῖα μοτίβα της, νὰ ἔλεγα στοὺς μικρούς μου φίλους τῆς «Διαπλάσεως»—στὰ νειάτα δηλαδή, σ' αὐτὴν τὴν Ἄνοιξη τῆς ζωῆς—δυὸ λέξεις :

Εἴσαστε τὰ τρυφερὰ βλαστάρια τῆς φυλῆς μας. Εἶναι στὰ χέρια σας νὰ ὑφάνετε νῆμα πρὸς νῆμα τὸ μέλλον σας. Τὰ χρόνια δὲν ἔχουν δηλητηριάσει μὲ τοξίνες τὴν ψυχή σας ὅπως τὴν δική μας, οὔτε ἔχουν σκουριάσει τὸν ὀργανισμό σας γιὰ νὰ ὑποφέρετε, σὰν τὰ γερατειά, ἀπὸ ρευματισμούς, στομάχια κι' ἄλλες ἀθλιότητες. Προσοχὴ λοιπόν ! Ἐργασθῆτε τίμια εἰλικρινὰ ἀπὸ τώρα γιὰ νἄχετε—ὅπως εἶπε κάποιος σοφός—«τὸ κέρδος τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς ἐλευθερίας ὅταν θὰ φθάσετε στὴν ὥριμη ἡλικία».

Διαλέχτε μὲ μεγάλη προσοχὴ τὴν διανοητικὴ τροφή σας. Διαβάζετε βιβλία ποὺ ἐνισχύουν τ' ἀνώτερα συναισθήματα, βιβλία ποῦχουν γραφεῖ ἀπὸ πλούσιες καὶ εὐγενικὲς ἀνθρώπινες ψυχές, ποὺ εἶναι πραγματικοὶ καὶ στοργικοί μας φίλοι καὶ παραστέκουν στὸ πλευρό μας, σὰν τίμιοι καὶ γενναῖοι στὴ μάχη συμπολεμιστές...

Ἀλλὰ νά... Ἀρχίζει ἡ συναυλία... Ἂς ταξειδεύσουμε τώρα μὲ τὴ θεία Ἄνοιξη, γιομᾶτοι ἀπὸ εὐγενικὰ ὄνειρα καὶ ἐλπίδες γιὰ τὸ μέλλον...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΟΓΡΗΣ

ΔΙΠΤΥΧΑ (Σειρὰ Δ')

4

Τὴν ὥρα αὐτὴ τοῦ δειλινοῦ
ὁποὺ τὰ σύννεφα ματώνουν
Καὶ μὲς στὰ τρίσβαθα τοῦ νοῦ
οἱ θύμησές μας ξεφαντώνουν—

Τὴν ὥρ' αὐτὴ τὴν ἀπαλὴ
—πάψε καρδιά μου νὰ σπαράζεις—
πέταξε ἡ νιότη μας, πουλὶ
Καὶ δὲν γυρνᾶ ὅσο κι' ἂν τὸ κράζεις.

ΔΙΟΝ. Α. ΤΡΟΒΑΣ

ΑΘΗΝΑΪ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

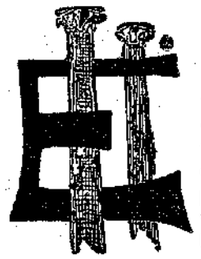

ΙΝΑΙ δεκαοχτὼ χρονῶν, φοιτητής, καὶ κατοικεῖ, ἀφότου γεννήθηκε, στὸ πατρικό του σπίτι. Τὸ σπίτι αὐτό, σὲ μιὰ ὡραία συνοικία τῆς Ἀθήνας, ποὺ δὲν πειράχθηκε σχεδὸν καθόλου ἀπὸ τὸ κίνημα τοῦ Δεκεμβρίου, ἔχει ὅλα τὰ κόμμοδα τῆς σύγχρονης πολιτισμένης ζωῆς, καὶ τὶς ἡμέρες τουλάχιστο ποὺ δὲν κόβεται τὸ ἠλεκτρικὸ ἢ τὸ νερό, ὁ νεαρὸς Ἀθηναῖος μπορεῖ νὰ κάνῃ τὸ λουτρό του, ν' ἀκούῃ τὸ ραδιόφωνο, καὶ νὰ βρίσκεται ὅλη τὴν ὥρα στὸ τηλέφωνο, ὅπου πότε τὸν καλοῦν συγγενεῖς καὶ φίλοι, πότε τοὺς καλεῖ αὐτός. Ὁ πατέρας του, ὁ μεγάλος γιατρός, ἔχει κι' αὐτοκίνητο, ποὺ ὁ νεαρὸς ἔμαθε νὰ τὸ διευθύνῃ μόνος του, καὶ τὰ τελευταῖα χρόνια ποὺ ὁ γέρος δὲν τὸ πολυμεταχειρίζεται, εἶναι σχεδὸν στὴ διάθεσή του. Προχτὲς ἔτυχε νὰ πάω στὸ σπίτι του. Ὁ νεαρὸς ἤταν στὸ τηλέφωνο καὶ μιλοῦσε μ' ἕναν ξάδερφό του ποὺ μένει τώρα στὴν Κόρινθο. Μιὰ στιγμή, τὸν ἄκουσα νὰ τοῦ λέῃ :

—Καλά, ἀφοῦ δὲν μπορεῖς ἐσύ, αὔριο τὸ πρωῒ πετιέμαι ἐγώ... Πῶς; Μὲ τὸ αὐτοκίνητο... Ναί, θὰ πάρω καὶ τὴ Φιφή. Μὰ δὲν θὰ καθήσουμε παρὰ ὡς τὸ μεσημέρι... Γειά σου, Κώστα, ὀρεβουάρ.

Ἀμέσως πῆρε ἄλλο ἀριθμό, καὶ μίλησε μὲ τὴ Φιφή, τὴ νιόπαντρη ἀδερφή του, ποὺ κάθεται στὴν Κηφισιά. Κι' ἔπειτα πῆγε νὰ βάλῃ τὸ ραδιόφωνο, γιὰ νὰ ἀκούσῃ κάποια ὁμιλία ποὺ τὸν ἐνδιέφερε. Στὸ μεταξὺ εἶχε σκοτεινιάσει, κι' ὁ νεαρός, πατώντας μερικὰ «κουμπιά», ἔκαμε νὰ πλημμυρίσῃ ἡ κατοικία ἀπὸ χρυσὸ φῶς, σὰ νἄχε βγῇ ἄξαφνα ἥλιος.

—Ἐλπίζω νὰ μὴ μᾶς τὸ κόψουν κι' ἀπόψε, μοῦ εἶπε. Ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ κόψουν, ἔχουμε τὶς λάμπες τοῦ πετρελαίου. Μόνο ποὺ εἶναι φασαρία γιὰ ν' ἀνάψουν. Μεγαλύτερη φασαρία ἀπ' ὅ,τι ἤταν γιὰ ν' ἀνάψουν οἱ δικές μας, τοῦ λαδιοῦ ; τοῦ εἶπα.

—Πότε ;

—Ὅταν ἤμουν νέος σὰν καὶ σένα, κι' ἔμενα στὸ πατρικό μου σπίτι, στὴ Ζάκυθο...

—Μὰ σεῖς ἔτσι εἴχατε συνηθίσει, ἐκ γενετῆς. Ἐμεῖς συνηθίσαμε ἀλλοιῶς. Κι' ὅταν οἱ περιορισμοί, πότε ἀπὸ ἀπεργίες, πότε γιὰ οἰκονομία, μᾶς ἀναγκάζουν νὰ βγαίνουμε ἀπὸ τὶς συνήθειες μας καὶ νὰ γυρίζουμε στὶς παλιές, στὶς δικές σας, ἄγνωστες σ' ἐμᾶς ὡς τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου, μᾶς κακοφαίνεται πολύ !

—Ναί, ὡς τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου... Θυμήσου πόσα στερήθηκες καὶ πόσο ἄλλαξε ἡ ζωή σου, ἀπὸ τὸ 1940 ὡς τὴν ἀπελευθέρωση!.. Δὲν πιστεύω νἄχες καὶ τότε, ὅσα ἔχεις καὶ σήμερα...

—Ὤ, μὴ μοῦ τὰ θυμίζετε!... Φοβερό, τελοσπάντων, ὁ πόλεμος. ***Ἡ καταστροφὴ τοῦ πολιτισμοῦ.*** Καὶ νὰ συλλογίζεται κανένας ὅτι μπορεῖ σὲ λίγο νὰ γίνῃ κι' ἄλλος, ἀκόμη φοβερώτερος, μὲ ἀτομικὲς βόμβες καὶ τὰ ρέστα!...

—Σὲ λίγο εἴπες; Δὲν πιστεύω. Ὅτι ὅμως θὰ γίνῃ κι' ἄλλος πόλεμος, μετὰ χρόνια, καὶ ἴσως πρὶν ἀκόμα ἐπουλωθοῦν οἱ πληγὲς ποὺ ἄνοιξε ὁ τελευταῖος, αὐτὸ εἶναι βέβαιον.

— Κι' ὁ πολιτισμός ; Τί θὰ γίνῃ λοιπὸν ὁ πολιτισμός ;

— Ἓν' ἀπὸ τὰ δυό : ἢ θὰ χαθῇ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ πλανήτη μας, ἢ θὰ μετατεθῇ.

— Σ' ἄλλες χῶρες, ποὺ σήμερα εἶναι ἀπολίτιστες ;

— Ἴσως. Δηλαδὴ αὐτὸ εἶναι τὸ πιθανώτερο... Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ λέμε «πολιτισμός», εἶναι τάχα μόνο τὸ σπίτι τῆς μεγάλης πόλης μὲ τὰ κόμμοδά του, τὸ λουτρὸ μὲ τὸ θερμοσίφωνα, τὸ ραδιόφωνο μὲ τὰ μακρὰ καὶ τὰ βραχέα, τὸ ἠλεκτρικὸ φῶς, τὸ τηλέφωνο καὶ τὸ αὐτοκίνητο ;

— Ἀλλά ; Τί ἄλλο εἶναι ; Αὐτά, καὶ τὰ ἐργοστάσια, τὰ ἐργαστήρια, οἱ μηχανές, καὶ τὸ σύστημα τῶν σωλήνων καὶ τῶν συρμάτων ποὺ μᾶς τὰ δίνουν.

— Ἔ, εἶναι καὶ κάτι ἄλλο, ποὺ ἴσως κανένας πόλεμος δὲν μπορεῖ νὰ τὸ καταστρέψῃ.

— Ποιό ;

— Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τώρα. Συλλογίσου μόνο πώς, μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, δὲν εἴχαμε τίποτ' ἀπ' αὐτὰ ποὺ σοῦ κάνουν σήμερα τόσο εὔκολη τὴ ζωή. Οὔτε κάν... σιδηρόδρομο. Κι' ὅμως εἴχαμε πολιτισμό... Ἀ, νά, ἀρχίζει ἡ ὁμιλία. Σιωπή, νὰ τὴν ἀκούσουμε.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΠΟΥ ΕΜΑΘΕ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Δ'

Ἀναστατώθηκαν στὸ Πατριαρχεῖο. Τί νὰ ἤθελε τὸν Πατριάρχη ὁ Μουσταφά-πασάς, ποὺ τὸν καλοῦσε ἔτσι βιαστικὰ στὸ σαράϊ του ; .. Δὲν πῆγε βέβαια ὁ ἴδιος, μὰ ἔστειλε ἀμέσως τὸν πρωτοσύγγελό του μ' ἕναν ἀναγνώστη, νὰ ρωτήσουν ταπεινὰ καὶ νὰ βεβαιώσουν τὸν Τοῦρκο πὼς θἄκαναν ὅ,τι τοὺς πρόσταζε, φτάνει νὰ μποροῦσαν.

—Μπορεῖτε, μπορεῖτε, ἀποκρίθηκε στὸν πρωτοσύγγελο ὁ πασάς· σεῖς οἱ Ρωμιοὶ ὅλα τὰ μπορεῖτε !

— Φλουριά ; ψιθύρισε ὁ πρωτοσύγγελος· πόσα ;

— Πεντάρα ! φώναξε ὁ πασάς· ἄ,ὅλα κι' ὅλα, ἀπὸ σᾶς δὲν θέλω οὔτε παρά.

— Τὶ θέλεις λοιπόν ;

— Τώρα θὰ σᾶς πῶ. Νά, βλέπετε αὐτὸ τὸ σκυλί ; . . . Εἶναι τὸ ἔξυπνότερο σκυλὶ τοῦ κόσμου. Καὶ τὸ λένε Χράπ-Χράπ. Λοιπόν, θὰ τὸ πάρετε τώρ' ἀμέσως καὶ θὰ τὸ πᾶτε στὸν Πατριάρχη σας, νὰ τὸ βάλῃ στὸ σχολειὸ ποὺ ξέρει, γιὰ νὰ μάθῃ γράμματα. Αὐτὸ θέλω.

Ἐσάστισαν οἱ ἀποσταλμένοι καὶ κοίταζαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον χωρὶς μιλιά. Τρελλάθηκε ὁ Τοῦρκος ;

— Μά, πασά μου, εἶπε ὁ πρωτοσύγγελος μόλις μπόρεσε νὰ μιλήση· μαθαίνουν ποτὲ τὰ σκυλιὰ γράμματα ; . . . Τὸν βλέπω τὸν Χράπ-Χράπ, εἶναι πραγματικῶς πολὺ ἔξυπνο σκυλί· ἡ μιλιὰ τοῦ λείπει· μὰ ὅσο γιὰ νὰ μάθη. . .

—Ἄσε τὰ λόγια! τὸν ἔκοψε ὁ πασάς. Ἐγὼ ξέρω, ἐμένα μοῦ εἶπαν...

—Τί σοῦ εἶπαν, ἀφέντη μου; Πῶς καὶ τὰ σκυλιὰ μαθαίνουν γράμματα ;. .

—Ναί, καὶ πῶς μόνο ἐσεῖς οἱ Ρωμιοὶ ξέρετε νὰ τοὺς τὰ μαθαίνετε. Λοιπόν, δὲν ἔχει! Θὰ πάρετε μαζί σας τὸ σκυλί μου, ἀλλοιώτικα δὲν φεύγετε ἀπὸ δῶ. Κι' ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μήνες, θὰ μοῦ τὸ φέρετε πίσω ξεφτέρι. Τὰ ἔξοδα ὅλα δικά μου, πεντάρα δὲν θὰ ξοδέψη τὸ Πατριαρχεῖο. Γιατὶ θὰ πάρετε μαζί σας κι' ὅλα τὰ πράγματα ποὺ χρειάζεται τὸ σκυλί—εἶναι καλομαθημένο, ξέρετε—καὶ δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα, ἀπὸ αὔριο, ἐγὼ θὰ τοῦ στέλνω τὸ φαΐ του. Εἶπα! Ἐμπρός!

Τί νὰ κάμῃ ὁ κακόμοιρος ὁ πρωτοσύγγελος ; Βασιλικὴ διαταγὴ καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα. Κι' ἀλήθεια, αὐτὴ τὴ φορά, ὁ λυτὸς Χράπ-Χράπ δέθηκε μ' ἕνα λουρὶ γιὰ νὰ τὸν τραβᾷ πίσω του ὁ ἀναγνώστης. Τοὺς ἀκολούθησαν κι' ἄλλοι ὑπηρέτες τοῦ πασᾶ, φορτωμένοι, τὰ στρώματα, τὰ μαξιλάρια, τὰ σκεπάσματα, τὰ χαλιὰ τοῦ σκύλου, καθὼς καὶ τὰ φαγιὰ ποὺ θἄτρωγε τὴν πρώτη μερα. Κι' ἡ παράξενη συνοδεία ξεκίνησε γιὰ τὸ πατριαρχεῖο. Θἄλεγαν στὸν Πατριάρχη τί πρόσταζε ὁ Τουρκαλάς, κι' ἐκεῖνος πιὰ ἂς ἔκανε ὅ,τι ἤθελε. . .

(Ἀκολουθεῖ) Η. ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Μυθιστόρημα ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

ΠΡΟΑΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

Μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

«Τὰ σταφύλια θὰ εἶναι ὥριμα ὡς τότε, μοῦ ἔγραφε καὶ ἡ ἡσυχία τῆς ἐξοχῆς θὰ σᾶς εἶναι εὐχάριστη ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀδιάκοπη δουλιὰ τοῦ σχολείου». Ἔτρεξα μὲ χαρὰ στὸν Εὐφορίωνα καὶ τοῦ εἶπα τὴν ἀπάντησή· κι' ἐνῶ διάβαζε τὸ γράμμα, εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τότε ποὺ τὸν γνώρισα, νὰ κοκκινίζῃ τὸ ἐξαίσιο πρόσωπό του.

—Ἡ δουλιὰ τοῦ σχολείου! εἶπε χαμογελῶντας λίγο λυπημένος· ἂν ὁ πατέρας σου ἤξερε πῶς τὴν νοιώθω αὐτὴ τὴ δουλιὰ δὲν θ' ἀνησυχοῦσε καθόλου. Ἡ ἐμπιστοσύνη του μὲ κάνει νὰ ντραίπουμε...

Καὶ πρόστεσε σκεφτικά :

—Ἴσως ἂν μὲ μεγάλωναν σὰν καὶ σένα νὰ εἴμουνα διαφορετικός!

Ἀλλ' ὕστερα ἀπὸ λίγο, διώχνοντας τὴ σκιὰ τῆς στεναχώριας ἀπ' τὰ μάτια του, γέλασε δυνατὰ καὶ εἶπε :

—Μπά! Ἂς ἀφήσουμε τὰ πράματα νὰ πᾶνε ὅπως θέλουν. Γιατὶ ἂν εἶχα πατέρα ὅμοιο μὲ τοῦ Νικία, θὰ εἴμουνα βέβαια πρότυπο μαθητή· ἀλλὰ ὁ πρότυπος μαθητὴς περνάει τὴ ζωή του μὲ βάσανα καὶ στερήσεις· καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἀποστρέφουμαι ὅ,τι μὲ δυσαρεστεῖ, καλλίτερα ποὺ δὲν ἔχω πατέρα ὅμοιο μὲ τοῦ Νικία. Πῶς σοῦ φαίνεται ὁ συλλογισμός μου;

Ἐγὼ ἀποκρίθηκα :

—Ὑπάρχουν μαθηταὶ σὰν τὸ Λυκίδα ποὺ προσπαθοῦν νὰ δείξουν ἀρετὲς ποὺ δὲν ἔχουν κι' ἄλλοι προσπαθοῦν νὰ κρύψουν τὶς ἀρετὲς ποὺ ἔχουν...

Ἂν εἶναι γιὰ μένα αὐτό, εἶπε καλόκαρδα ὁ Εὐφορίων, δὲν ἔχω καμμιὰ ἀρετὴ φίλε μου. Ἀντίθετα εἶμαι γεμάτος ἀπὸ ἐλαττώματα. Μὴ σὲ ξεγελᾶ ἡ αἴγλη τῆς ζωῆς μου...

Τὴν ἄλλη μέρα καὶ τὴν ὡρισμένη ὥρα βρισκόμουνα ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Λεωράτη. Οἱ κατοικίες τῶν σημερινῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν εἶναι πολὺ διαφορετικὲς ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν ἡρώων τοῦ περασμένου αἰῶνα. Εἶδα τὰ σπίτια τοῦ Μιλτιάδη, τοῦ Ἀριστείδη, τοῦ Θεμιστοκλῆ. Ἦταν ἁπλούστατες καὶ ἐντελῶς φτωχικές· καὶ ἡ συγκίνηση ποὺ κυριεύει τὸν ἐπισκέπτη ποὺ πατάει τὸ ἱερὸ χῶμα τους, δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴ μεγαλοπρέπειά τους κι' οὔτε ἀπὸ ἀνύπαρκτες διακοσμήσεις. Ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν ἀντικείμενα νὰ σοῦ δεσμεύσουν τὸ βλέμμα· ἐδῶ δὲν ὑπάρχει μόνον ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς σοφίας.

Ἀπ' ὅλα τὰ μέγαρα τῆς Ἀθήνας τὸ σπίτι τοῦ Λεωκράτη ἦταν τὸ πολυτελέστερο. Πρέπει νὰ πῶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν βαθύπλουτος· καὶ μεγάλωνε τὴν πατρική του περιουσία μὲ τὰ τεράστια κέρδη ποὺ τοῦ ἔφερνε τὸ μεταλλεῖο ἀργύρου, ποὺ τώρα τελευταῖα ἀνακαλύφτηκε στὸ Λαύριο. Ἡ Εὔχαρις, ἡ γυναῖκα του, ἀπ' τὸ γένος τῶν Πεισιστρατιδῶν, δὲν ἔβγαινε ἀπ' τὸ σπίτι της παρὰ μόνο πάνω σὲ ἁμάξι ποὺ τὸ ἔσερναν κατάλευκα ἄλογα τῆς Σικυῶνας. Ἦταν μεγάλο γεγονὸς ὅταν περνοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς πόλης. Λέγανε πὼς τὸ μέγαρο αὐτὸ ἦταν ἀπὸ τὰ καλλίτερα ποῦχε φτιάξει ὁ Ἰκτίνος. Ἡ κυρία εἴσοδος ἄνοιγε πρὸς τὸ δημόσιο δρόμο κι' ἔφερνε σ' ἕνα μεγάλο προαύλιο περιστηλωμένο μὲ πεντελικὸ μάρμαρο· στὴ μέση ἀκριβῶς ὑψώνονταν ἕνα συντριβάνι μὲ δυὸ λιοντάρια στὰ πλάγια ποὺ ξερνοῦσαν ἀπ' τ' ἀνοιγμένα τους στόματα παγωμένο νερό. Στὴν πρώτη στοὰ ἦταν χτισμένο τὸ σπιτάκι τοῦ θυρωροῦ, στὴ δεύτερη τὰ δωμάτια τῶν δούλων, στὴν τρίτη τὸ μαγειριό, οἱ ἀποθῆκες κι' οἱ ξενῶνες. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ξάνοιγαν οἱ μεγάλοι κῆποι, μὲ λογιῶ, λογιῶ δέντρα ὀπωροφόρα. Χτισμένη στὴ νοτιοδυτικὴ μεριὰ τῆς Ἀθήνας, κατάντικρυ στὸ λόφο τῆς Ἀκρόπολης, τὸ σπίτι προφυλάγονταν ἀπ' τοὺς σφοδροὺς ἄνεμους καὶ τὶς βροχές. Ὅλα ἐκεῖ μέσα ἦταν σοφὰ τοποθετημένα καὶ ἀποκάλυπταν τὴ μεγαλοφυΐα τοῦ καλλιτέχνη, ποὺ ἀσφαλῶς θ' ἀκούμπησε τὴν ψυχή του πάνω στὰ γλυπτὰ μάρμαρα καὶ στὶς φωτεινὲς αἴθουσες τοῦ μεγάρου.

Μόλις πληροφορήθηκε τὸν ἐρχομό μου ὁ Εὐφορίων, ἦρθε τρεχάλα καὶ μὲ συνάντησε κι' ἀφοῦ μοῦ εἶπε λίγα λόγια εὐχαριστίας μὲ πῆρε ἴσια στὸν γυναικωνίτη, ὅπου ἡ εἴσοδος ἀπαγορευόταν στοὺς ἄντρες, ἐκτὸς ἂν συνωδευόνταν ἀπ' τὸν οἰκοδεσπότη ἢ ἀπὸ τὸ υἱό του. Ἀφοῦ διασκίσαμε δυὸ ὡραῖες καὶ περίλαμπρες αἴθουσες, φτάσαμε στὸν ξενῶνα, ὅπου βρισκόταν ἡ Εὔχαρις· ὁ Εὐφορίων μὲ σύστησε. Ἔμεινα ἄλαλος μπρὸς στὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴν πολυτέλεια τοῦ καλλωπισμοῦ της. Σκέφτηκα, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, τὴ μητέρα μου. Ἐκείνη ἦταν ἁπλή, φρόντιζε ἀποκλειστικὰ τὸ νοικοκυριὸ καὶ τὰ παιδιά της καὶ πολὺ λίγο γιὰ τὸν ἑαυτό της· ἡ ἐπιτήδευση, ἡ πομπή, ἡ ἐπισημότητα ποὺ περιστοίχιζαν τὴν Εὔχαρη. ἦσαν καινούργια γιὰ μένα. Ὅπου κι' ἂν γύριζα τὰ μάτια μου, ἔβλεπα πράγματα ποὺ μὲ θάμπωναν· τὸ χρυσάφι καὶ τὸ ἐλεφαντόδοντο στολίζανε τὰ ἔπιπλα, τὰ ταβάνια καὶ οἱ τοῖχοι ἦταν ζωγραφισμένοι μ' ἐξαίσιες εἰκόνες ἀπὸ χέρια μεγάλων καλλιτεχνῶν, τὸ πάτωμα πέρα γιὰ πέρα ἦταν στρωμένο μὲ σπάνια χαλιὰ τῆς Βαβυλῶνας ποὺ παρίσταναν μαχητές, αἰχμαλώτους, ἀπερίγραπτη ποικιλία λουλουδιῶν καὶ ζώων, Σάτυρους καὶ Νύμφες. Ἔξοχη εἰκόνα τοῦ Εὐφορίωνα, κρατοῦσε στὸν τοῖχο τὴν πιὸ τιμητικὴ θέση.

Ὅλη αὐτὴ ἡ αἴγλη μοῦ ἔπαιρνε τὸ μυαλὸ ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ νοιώσω τὴν ἀξία τους. Δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω ἀκόμα, ποιὲς γνώσεις καὶ ποιὲς λεπτότητες καλαισθησίας χρειάσθηκαν γιὰ νὰ γίνουν ὅλ' αὐτά. Τὰ ἀριστοτεχνήματα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Λεωκράτη, δὲν ἦταν μόνο ἔργα μεγάλων καλλιτεχνῶν, ἀλλὰ κι' αὐτὰ ἀκόμα τῆς καθημερινῆς χρήσης ἀντικείμενα, ἦταν ἀποτέλεσμα πεπειραμένης ἐκλογῆς. Οἱ καρέκλες φτιαχτήκανε στὴ Θεσσαλία, τὰ στρώματα τῶν κρεββατιῶν στὴν Κόρινθο, τὰ μαξιλάρια ἀπὸ λεπτότατα φτερὰ ἀγριοχηνῶν τῆς Καρύταινας. Οἱ Ἀθηναῖοι ποὺ ἤθελαν νὰ μιμηθοῦν τὴν πολυτέλεια, αὐτὸν εἶχαν γιὰ ὑπόδειγμα. Ἀλλοίμονο ὅμως! Γιατὶ ὅλ' αὐτὰ τὰ θαυμάσια πράγματα νὰ εἶναι πάντοτε δείγματα παρακμῆς ; Ὅταν συντρίψανε τὸν Πέρση, οἱ ἥρωες τοῦ Μαραθῶνα καὶ τῆς Σαλαμίνας δὲν εἶχαν ἰδέα ἀπὸ παρόμοια πολυτέλεια!

Ἡ Εὔχαρις μὲ ὑποδέχτηκε μὲ πολλὴν ἀγαθότητα καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ὁ υἱός της εἶχε μιλήσει γι' αὐτὸν μὲ συμπάθεια. Εὐκολα ἔβλεπε κανεὶς ὅτι ἡ περήφανη μητέρα, τὴ συμπάθεια αὐτὴ τὴν ἐκτιμοῦσε σὰν μεγάλο προνόμιο.

Κυριεύτηκα ἀπὸ βαθειὰ χαρὰ καὶ ἔδειξα μὲ εἰλικρίνεια τὰ αἰσθήματά μου. Ἐκείνη κατάλαβε ἀμέσως ὅτι ἐκτιμοῦσα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ υἱοῦ της ἀπὸ τὴν πραγματική τους ἀξία. Τότε μ' εὐγνωμοσύνη ἄρχισε νὰ μοῦ διηγιέται μερικὲς θελκτικὲς λεπτομέρειες γι' αὐτόν, Ἀλλ' ἐνῶ ἡ κουβέντα μας προχωροῦσε πάνω στὸ ἴδιο θέμα, μπῆκε μὲ θόρυβο στὸ διαμέρισμα ἐκεῖνο μιὰ ἐπισκέπτρια.

(Ἀκολουθεῖ)

JOSEPH VON EICHENDORFF

ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ

Σ' ἄκρη μὲς στὸ δάσος στέκομαι ἡσκερή,
σάμπως στῆς ζωῆς τὴν ἐσχατιά·
εἶναι οἱ χῶρες σύσκια ρεμματιά,
μιὰ κορδέλλα τὸ ποτάμι εἶναι ἀργυρή.

Σήμαντρου μακρυάθε ἦχος σημαίνει
κι' ἀπ' τὸ δάσος πάνωθε διαβαίνει·
φοβισμένο ὑψώνεται κεφάλι
ζαχαδιοῦ καὶ χάνεται εὐτὺς πάλι.

Φυλλωσιὲς τὸ δάσο ἀργοσαλεύει
σ' ὄνειρο ἀπὸ βράχους κι' ἀπὸ γῆ.
Πάνω ἀπ' τὴν κορφὴ ὁ Κύριος ὁδεύει,
τὴ γαλήνια χώραν εὐλογεῖ.

Μετάφρ. ΑΡΗΣ ΔΙΚΤΑΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΡΑΪΔΟΚΟΣΜΟ

ΜΙΑ ΒΡΟΧΕΡΗ ΜΕΡΑ

Ἔξω ὁλοένα ἔβρεχε. Μέσα στὸ σπίτι ἡ Λίνα ὁλοένα ἔκλαιγε. Ἤτανε στ' ἀλήθεια ἕνας ὑγρὸς καὶ μονότονος καιρός. Τόσα σχέδια, ποὺ εἶχαν γίνει γιὰ μιὰν ὄμορφη ἐκδρομὴ πάνω στὸ βουναλάκι, ἦρθε αὐτὴ ἡ βροχὴ καὶ τὰ ἐμπόδισε νὰ πραγματοποιηθοῦν.

—Ἤθελα νὰ μὴν ἔβρεχε π ο τέ! Τὴ συχαίνομαι τόσο τὴ βροχή!... φώναξε μέσα στ' ἀναφυλλητά της ἡ Λίνα, καθὼς ἤτανε γονατισμένη πάνω στὸ κάθισμα μποστὰ στὸ παράθυρο καὶ κοίταζε ἔξω ἀπὸ τ' ἀνοιχτὸ τζάμι τὸ μουσκεμένο περιβόλι.

— Νὰ μιὰ ἐλεινὴ σκέψη! ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ τόσο ξαφνικά, ποὺ ἡ Λίνα τινάχτηκε καὶ κοίταξε γρήγορα γύρω της μέσα στὴν κάμαρα.

— Δὲν κοιτάζεις ἐκεῖ ποὺ πρέπει, ἐξακολούθησε ἡ φωνή, καθὼς ἡ Λίνα γύρισε βιαστικὰ πάλι στὸ παράθυρο.

— Θαρρῶ πὼς αὐτὰ τὰ μεγάλα καστανὰ μάτια δὲν σοῦ πολυχρησιμεύουν, εἶπε πάλι ἡ φωνούλα καροϊδευτικά, εἶμαι ἐδῶ, μπροστά σου, στὸ πεζοῦλι τοῦ παραθυριοῦ.

«Εἶμαι ἐδῶ μπροστά σου, στὸ πεζούλι τοῦ παραθυριοῦ».
(σελ. 29, στ. β')

Χωρὶς ἀμφιβολία ἤτανε κάτι στὸ πεζοῦλι, δὲν ἦταν ὅμως παράξενο πῶς δὲν τὸ εἶδε ἡ μικρούλα, γιατὶ αὐτὸ τὸ κάτι ἦταν ὁ πιὸ μικροσκοπικὸς ἀνθρωπάκος ποὺ εἶχε δεῖ ποτέ, ὄχι πιὸ χοντρὸς ἀπὸ μιὰ σταλαγματιὰ νερὸ καὶ τὸ ἴδιο στρομπουλός!

— Ποὺ... πότε... ἄρχισε νὰ λέη ἡ Λίνα.

— Δὲ μὲ λὲν ἔτσι, ἀπάντησε ζωηρὰ ὁ καταπληκτικὸς ἀνθρωπάκος, Λαμπίκος, δοῦλος σας δεσποινίς!

—Ὤ, ναί, κύρ, κύριε Λαμπίκο, ἔκανε ἡ Λίνα ξαφνιασμένη, μὴ ξέροντας ἂν εἶναι ξύπνια ἢ ὀνειρεύεται.

— Σωστά! μουρμούρισε ὁ Λαμπίκος. Ἤρθα ἐδῶ γιὰ νὰ καταλάβω πῶς μπορεῖ νἆναι κανεὶς δυστυχισμένος μιὰ τέτοια ὄμορφη μέρα.

Ἡ Λίνα τέντωσε τὰ μάτια της.

— Θέλετε νὰ πῆτε σ ή μ ε ρ α ; ρώτησε.

—Ἀκριβῶς, ἐννοῶ σήμερα, ἀπάντησε ὁ Λαμπίκος ἀνυπόμονα· Δὲν εἶναι αὐτὴ μιὰ εὐχάριστη βροχή!

— Μὰ ἐγὼ ἤθελα νὰ πάω ἐκδρομή, καὶ τώρα αὐτὴ ἡ φριχτὴ βροχὴ τὰ χάλασε ὅλα...

— «Φριχτὴ βροχή»! «Τὰ χάλασε ὅλα»! ἐτσίριξε ὁ Λαμπίκος πεισματωμένος. Πῶς φαίνεται πὼς μιλάει ἀνθρώπινο πλάσμα! Μὰ ἂν δὲν ἔπεφτε αὐτὴ ἡ βροχή, καμμιὰ ἐκδρομὴ δὲν θὰ γινόταν. Πολὺ γρήγορα θὰ εἶχαν ὅλα ξεραθῆ ὁλότελα. Καὶ δὲ θἄτρωγες ψωμί, γιατὶ τὰ σπαρτὰ θὰ πέθαιναν χωρὶς βροχή. Καὶ δὲ θἄπινες γάλα, γιατὶ οἱ βοσκὲς θὰ εἶχαν γίνει ἐρημιές. Οὔτε ὄμορφα λουλούδια θἄχε αὐτὸ τὸ περιβόλι, ποὺ τόσο καμαρώνεις γι' αὐτά. «Φριχτὴ βροχὴ» πραγματικά!

Ὁ παχουλὸς ἀνθρωπάκος ξεφυσοῦσε μανιασμένος. Εἶχε τόσο θυμώσει, ποὺ τρανταζόταν κι' ἔτρεμε ὁλόκληρος, καὶ ἡ Λένα παρατήρησε πὼς ἤτανε διάφανος σὰ γυαλί, ὅτι ἀληθινὰ ἦταν καμωμένος ἀπὸ νερὸ—μιὰ στάλα βροχῆς πραγματικά.

—Ὤ, κύριε Λαμπίκο—φώναξε—σᾶς ζητῶ συγνώμη, μὰ στ' ἀλήθεια δὲν ἤξερα πὼς οἱ σταλαγματιὲς τῆς βροχῆς ἤσανε ζωντανές.

—Καὶ νόμιζες πὼς ἦταν ἄψυχες, ἔτσι; ρώτησε ὁ Λαμπίκος κάπως μαλακωμένος κι' ἔγυρε λίγο μπροστά.

—Ὄ... ὄχι...

—Ἡ ἀλήθεια εἶναι — εἶπε ἡ σταγόνα — ἐσεῖς τ' ἀνθρώπινα πλάσματα ξέρετε τόσα πολλὰ πράματα ποὺ δὲν εἶναι ἀληθινὰ καὶ

δὲν παραδεχόσαστε τὰ πράματα ποὺ εἶν' ἀληθινὰ κι' ἔχουνε τόση σημασία. Νά, ἐγὼ τώρα εἶμαι μιὰ βροχοσταλίδα, ὅμως ξέρω πολὺ περισσότερα ἀπὸ σένα. Λόγου χάρη, ἀπὸ ποὺ βγαίνουν τὰ σύννεφα καὶ ποιὸς κανονίζει τὸν ἐρχομό καὶ τὸ πέσιμό τους;

—Δὲν ξέρω, εἶπε ἡ Λίνα δισταχτική.

—Νά το! φώναξε ὁ Λαμπίκος θριαμβευτικά. Τόξερα! Καὶ πόσα εἴδη νερὰ ὑπάρχουν;

—Πῶς; ἐνόμιζα ὅτι ὅλα τὰ νερὰ εἶναι τὸ ἴδιο.

—Ἀκριβῶς: ἀ κ ρ ι β ῶ ς! φώναξε ὁ Λαμπρίκος μὲ σαρκασμό. Ἡ θάλασσα δὲν εἶναι ἅλμυρὸ νερό; Τὸ νερὸ τῆς βρύσης εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τῆς βροχῆς;

—Ἄ βέβαια! ἀποκρίθηκε ἡ Λίνα μ' ἔκπληξη. Καὶ ἀφοῦ εἴσαστε μιὰ στάλα βροχῆς, θὰ ἤσαστε πρὶν σύννεφο.

—Πολὺ σωστὰ—φώναξε ὁ Λαμπρίκος — ἀρχίζεις νὰ σκέφτεσαι. Ἤμουν ἕνα κομματάκι ἀπ' ὄνα σύννεφο αὐτὲς τὶς δυὸ τελευταῖες μέρες. Ἑκατομμύρια ἀδέρφια μου καὶ γὼ ταξιδεύαμε πεντακόσια μέτρα πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι σου. Ὁ Ἀρχηγός μας μᾶς ἐμάζεψε ἀπὸ τὴ θάλασσα, σὰν ὁμίχλη, καὶ μᾶς ἔφερε σ' αὐτὸ τὸν τόπο, γιατὶ χρειαζότανε τόσο πολὺ τὴ βροχή. Ἄ, δὲν ξέρεις τί μεγάλη χαρὰ εἶναι νὰ κατρακυλάει κανεὶς μέσα στὸν ἀέρα! Τὰ φυτὰ μᾶς χρωστοῦν μεγάλη χάρη... Μᾶς καταπίνουν λαίμαργα.

—Γιὰ τὸ Θεό! φώναξε ἡ Λίνα. Σᾶς ἀρέσει αὐτό;

—Δὲν εἶναι πάντα καλὸ ὅ,τι σ' ἀρέσει—εἶπε ὁ Λαμπίκος. Σ' αὐτὴν ὅμως τὴν περίπτωση συμβαίνει νὰ μᾶς ἀρέσει, στ' ἀδέρφια μου καὶ σὲ μένα, ὅταν τὰ φυτὰ μᾶς ρουφᾶνε. Γινόμαστε λουλούδια ἢ στάρι ἢ κάτι τέτοιο. Δὲν ἀξίζει νὰ πεθαίνη κανεὶς γι' αὐτό;

—Ὤ, ναί! φώναξε ἡ Λίνα, ποὺ ἄρχισε νὰ καταλαβαίνη.

—Ἐκεῖνος ἀπὸ μᾶς ποὺ δὲν τοὺς ρούφηξαν τὰ φυτά, κατασταλάζουν μέσα στὴ γῆ καὶ στὸ τέλος ξαναβγαίνουν πάλι στὸ φῶς σὰν νερὸ τῆς πηγῆς.

— Δὲν εἶναι παγωνιὰ καὶ σκοτάδι μέσα στὴ γῆ; ρώτησε ἡ Λίνα.

—Ἄ εἶναι πολὺ ὄμορφα ἐκεῖ κάτω! ἀποκρίθηκε ἡ σταλαγματιά. Ἂν μποροῦσες νἄβλεπες νὰ γεννιοῦνται τὰ μέταλλα κι' ὅλα τὰ παράξενα πλάσματα ποὺ ζοῦνε μέσα στὴ γῆ, θὰ ξεχνοῦσες νὰ παρατηρήσης ἂν ἐκεῖ μέσα εἶναι φῶς ἢ σκοτάδι.

Ἡ Λίνα φαινόταν πολὺ συλλογισμένη.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Μ. Α. Τ.

ΚΟΥΛΟΥΜΑ... ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦταν γιὰ βροχή, ἀποφασίσαμε νὰ γιορτάσουμε τὴν Καθαρὴ Δευτέρα στὸ σπίτι. Ἀπὸ πρωΐ - πρωΐ, σ' ἐνέργεια τὸ τηλέφωνο:

— Ζουζού, σὲ περιμένουμε!

— Λίνο, μὴν ξεχάσεις...

— Μάνια, νὰ φέρης καὶ τὸν Ἅγι καὶ τὴ Ντόρα!

Ἡ κυρὰ Νιόνια σηκώθηκε ἀξημέρωτα νὰ συγυρίση. Συγυρόει καὶ γκρινιάζει. Γκρινιάζει καὶ βρίζει:

— Ποῦ ἀκούστηκε Κούλουμα στὸ σπίτι, ποῦ ἀκούστηκε! Πότε θὰ προφτάσω νὰ συμμαζέψω τ' Ἀποκριάτικα; Κολυμπᾶμε μὲς στὶς σερπαντίνες. Ὅλα εἶναι γεμᾶτα χαρτοπόλεμο. Καὶ μὲς στὰ παπούτσια μας καὶ μὲς στὶς... κλειδαριές!

Παντοῦ τὰ μικροσκοπικὰ πολύχρωμα χαρτάκια σωριάζονται, γιὰ μεγάλη ἀπελπισία τῆς ὑπηρέτριας.

— Σκουπίζω-σκουπίζω καὶ τὸν ἀσκούπιστο ἔχουνε τὰ χρυσούζικα... Πετᾶνε, καλέ, χορεύουνε λές κι' αὐτά!

Τὸ αἰώνιο ρεφραὶν ἔπεται:

—Ἀκοῦς, Κούλουμα στὸ σπίτι! Ποῦ νὰ προφτάσω, ποῦ;

Τὴ βοηθᾶμε καὶ μεῖς. Ξεκολλᾶμε τὶς γιρλάντες, τινάζουμε τὴ σκόνη. Ἕνας καθαρίζει ραπανάκια, ἄλλος τρίβει τοὺς καθρέφτες. Κάνουμε πάνω στὴ βιάση μας ζημιές. Τέλος, στὶς δέκα καὶ μισή, εἶν' ὅλα ἕτοιμα. Τὸ τζάκι ἔχει ὄψη ἄρματος καρναβαλιοῦ, γιατὶ φυλάξαμε τὶς κορδέλες γιὰ προσάναμα. Ὁ ντενεκὲς τῶν σκουπιδιῶν πῆρε ὄψη γιορταστική.

Χτυπάει ἡ πόρτα.

—Ἔρχονται. Μπρός, σηκῶστε τὰ πατσαβούρια ἀπὸ κεῖ! Πᾶρτε μέσα τὸ φαράσι... Ἕνα τελευταῖο βούρτσισμα. Μιὰ ματιὰ στὸν καθρέφτη... Ἀνοῖξτε.

—Ἐδῶ κάθεται ἡ Δὶς Ψῖ;

— Μάλιστα, περᾶστε!

— Τὰ κρεμμυδάκια ποὺ παραγγείλατε!

Ὁ ψυχογιὸς τοῦ περβολιοῦ παραδίνει τὰ μάτσα καὶ δὲν ξέρει γιατὶ κρατάει τὴν κοιλιά της καὶ τὰ γέλια ἡ Νιόνια.

Ἐπὶ τέλους φτάσανε στ' ἀληθεια τώρα. Δυὸ-δυό. Τρεῖς-τρεῖς.

Τὰ πακέτα σωριάζονται. Κι' ἄλλος χαλβᾶς! κι' ἄλλα μαρουλο-ραπανο-ροκο-κρέμμυδα! Θαλασσινὰ δὲν ἔφερε κανείς. Ἄ, νά, πῶς, μύδια! Νά κι' ἀχιβάδες. Ἕνας ἔχει φέρει ψητό.

—Εἶναι...νηστήσιμο! Τὸ μαγειρέψαμε χωρὶς βούτυρο!

Σ' ἐνέργεια τὸ «καβουρντιστῆρι». Τὸ ρίχνουμε στὸ χορό. Ἡ γιαγιὰ κουνάει τὸ κεφάλι.

—Ἐμεῖς στὰ χρόνια μας...

— Καλέ, γιαγιά, χορεύουμε νηστήσιμα...

Στρωνόμαστε στὸ φαΐ. Γύρω μας ἡ... ἐξοχὴ εἶναι κι' αὐτὴ νηστήσιμη. Μόνο... πίνακες μὲ δέντρα καὶ ποτάμια γύρω μας.

—Ἄ, τί σπουδαῖος ὁρίζοντας!

— Κι' ὁ ἥλιος πῶς καίει!

— Πρόσεξε μὴν πάθεις ἡλίαση.

— Τέλος πάντων καὶ τ' ἀστεῖα σου νηστήσιμα!

Ὁ Λιλὴς ξεκοκκαλίζει τὰ ὑπολείμματα τοῦ χτεσινοῦ γουρουνόπουλου:

—Ἀμαρτία εἶναι νὰ πετάξουμε τὸ φαΐ. Τί, μόνο οἱ σκύλοι θ' ἀρτυθοῦνε σήμερα; Γάβ, γάβ!

Ἡ Νένη δικαιολογεῖται:

—Ἐγὼ πάω μὲ τὸ παλιό.

— Γι' αὐτὸ ἔβαλες καὶ τὰ παλιά σου παπούτσια;

—Ἐσύ ἔχεις ἀκόμα τὸ παλιό σου κεφάλι. Γιατὶ δὲν τἄλλαξες;

— Θὰ τ' ἀλλάξω τὸ Πάσχα!

Τὸ κέφι ἀνάβει.

— Νὰ ζήσουνε τὰ Κούλουμα - Κούλουμα - Κούλουμα!

Ὁ Ντελτάκος ποὺ μόλις περπατάει, ξέφυγε τῆς ντελτᾶς καὶ φωνάζει:

— Τσὲ γώ, μὰμ Κούουμα!

— Νά, φάε λούκουμα καὶ σώπα.

—Μόνο γλυκὰ δὲν προφτάσαμε νὰ κάνουμε. Καὶ τὰ χτεσινὰ φαγώθηκαν.

— Μπᾶ, δὲ βαρυέσαι. Ἔχω λουκούμια καὶ πορτοκάλια ντόρτσα νὰ σᾶς γλυκάνω.

— Κι' ὁ χαλβᾶς τί εἶναι; Δὲν εἶναι γλυκό;

— Καὶ τ' ἀνάλατα ἀστεῖα, γλυκὰ δὲν εἶναι;

Παίζουμε καὶ... νηστήσιμα παιχνίδια, ξεραινόμαστε σὲ γέλια... νηστήσιμα καὶ ξελαρυγγιζόμαστε... μὲ νηστήσιμα τραγούδια.

— Καὶ τοῦ χρόνου!

ΚΙΤΣΑ ΜΑΛΙΚΟΥΤΗ-ΚΩΣΤΑΝΤΑΚΟΥ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Ὤ, πές μου, ὄμορφο ἐσὺ ποτάμι!
Ποῦ ρέει τὸ νεράκι σου σκυφτό;
Καὶ ὁλομόναχο πλανιέσαι ἀγάλι,
τόσο ἀργοκίνητο καὶ σκεφτικό:

Γεννήθηκα σὲ μιὰ ψηλὴ ραχοῦλα,
μὲ ἀναθρέψανε οἱ βροχὲς τ' Ἀπρίλη·
γιὰ κρεββατάκι εἶχα μιὰ βρυσοῦλα,
ποὺ τὴν ἐσκέπαζαν ἄγριοι κρῖνοι.

Ἕνα πρωὶ ξεκίνησα γιὰ πέρα.
Ποτάμι νηόβγαλτο μὲς στὴ ζωὴ —
κι' ἕνα σωρὸ παιχνίδια ὅλη μέρα
ἔπαιξ' ἡ ἀσημένια μου ροή!

Ἀλλὰ οἱ ὄμορφες σκηνὲς περάσαν,
καὶ σκυθρωπᾶ κυλᾶ τ' ἀχνό μου κῦμα—
γροικᾶ τ' Ὠκεανοῦ τὴν ἄγρια ἀνάσα,
καὶ ἐκεῖ θὰ 'βρῶ κι' ἐγὼ στερνά τὸ [μνῆμα

Ἀπὸ τὸ Ἀγγλικὸ) *Δίας Δεβάντης*

✳

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Δειλινό. Ὁ ἥλιος γέρνει σιγὰ σιγὰ πίσ' ἀπ' τὰ βουνὰ σκορπῶντας χίλια δυὸ μαγευτικὰ χρώματα στὸν ὁρίζοντα. Ὄρθιος μπροστὰ ἀπ' τὸ παράθυρο παρακολουθῶ τὴν κίνηση τοῦ δρόμου. Ξαφνικὰ ἀπ' τὴ γωνιὰ στρίβει μιὰ παρέα ἀπὸ τρία τέσσερα παιδιὰ ποὺ τραγουδᾶνε χαρούμενα:

Μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη
πάν' οἱ φαντάροι μας μπροστά...

Ἄθελά μου μὲ τὸ τραγούδι τους ἡ σκέψη μου γυρίζει πέντε χρόνια πίσω. Πέντε χρόνια ποὺ φαίνονται αἰώνας. Τότε ποὺ στὰ χιονισμένα τῆς Ἀλβανίας βουνὰ ἡρωϊκὰ Ἑλληνόπουλα μὲ τὴ λόγχη στὸ χέρι διώχναν τοὺς ἐχθροὺς πούρθαν νὰ μᾶς σκλαβώσουν... Ἡ σκέψη προχωράει στὰ φριχτὰ χρόνια ποὺ ἀκολουθᾶνε. Σκλαβιά, πεῖνα, δυστυχία... Μὰ στὸ τέλος ἦρθε ἡ Λευτεριά! Γενναῖα Ἑλληνόπουλα!.. Ἐσεῖς ποὺ ριχτήκατε στὴ φωτιὰ τῆς μάχης δίχως δισταγμὸ καὶ δειλία, ἐσεῖς ποὺ ἀγωνιστήκατε στὰ βουνὰ γιὰ τὴ Λευτεριά μας... Τί κι' ἂν ἦρθαν τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς καὶ τῆς δυστυχίας; Τί κι' ἂν ὁ ἐχθρὸς πάτησε τ' ἅγιό μας χῶμα; Στὸ τέλος ἦρθ' ἡ Λευτεριὰ καὶ δοξάστηκε ἡ Ἑλλάδα! Γενναῖα παλληκάρια, ἡ Πατρίδα σᾶς εὐγνωμονεῖ, σᾶς εὐγνωμονεῖ...

Κορινθιακὸ Ἀκρογιάλι

✳

ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Ντλάνγγ, ντλάνγγ, ντλάνγγ! Οἱ καμπάνες χτυπᾶνε γρήγορα, ἄγρια μανιασμένα. Οἱ Σειρῆνες οὐρλιάζουν ἀπαίσια, σχίζουν τὸν ἀέρα τρομαγμένες.

Τί εἶναι; Τί συμβαίνει; Πετάγομαι ἐπάνω κι' ἀγουροξυπνημένη ὄπως εἶμαι ἀνοίγω τὸ παράθυρο.

Παρόμοιες μορφὲς παρουσιάζονται καὶ σ' ἄλλα παράθυρα. Ὁ κόσμος στὸ δρόμο τρέχει ἔξαλλος, τρομαγμένος.

Κοιτάζω ἀπ' ἐδῶ, ἀπ' ἐκεῖ, ρωτάω κι' ἐπιτέλους μαθαίνω τὴν τρομερὴ λέξη «πόλεμος». Σὰν σφυριὰ ἀκούγεται στὸ κεφάλι μου. Πόλεμος, δηλαδὴ βάσανα, στερήσεις, ἀλληλοσπαραγμοὶ καὶ ἄλλα. Ἀνακάθομαι σκεπτικὴ στὸ κρεββάτι, τὸ κεφάλι μου βουΐζει. Κι' οἱ καμπάνες ἐξακολουθοῦν νὰ κτυπᾶν πιὸ ἄγρια, πιὸ σκληρά, ὅλες μαζὶ ἔξαλλες, μανιασμένες γιὰ νὰ ξυπνήσουν καὶ τὸν ὑπόλοιπο κόσμο καὶ νὰ τοῦ ἀναγγείλουν τὴ σκληρὴ εἴδηση.

Κι' ἔτσι περνᾶνε τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια βασανισμένα, χρόνια σκληῆς σκλαβιᾶς.

— Νείν, ντάν, ντόν! ντίν, ντάν, ντόν. Κομπάνες ἠχοῦν γοργά, μελωδικὰ σ' ὡραῖο σκοπό. Σειρῆνες σχίζουν ἀπαλὰ τὸν ἀέρα. Εἶναι πάλι πρωΐ. Ξυπνάω γλυκά, σὰν ἀπὸ ὄνειρο. Πετάγομαι, τρέχω στὸ παράθυρο. Στ' αὐτιά μου φτάνει ἡ γλυκειὰ λέξις, «εἰρήνη». Τὰ μάτια μου βουρκώνουν. Ἐπιτέλους. Κι' οἱ καμπάνες ἐξακολουθοῦν νὰ κτυποῦν γλυκά, ρυθμικά. Θέλουν νὰ ξυπνήσουν ὅλο τὸν κόσμο, νὰ τοῦ ἀναγγείλουν τὴν εὐχάριστη εἴδηση. Μιὰ γλυκειὰ μελωδία χύνεται παντοῦ· «Ἐπὶ γῆς εἰρήνη, καὶ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Ἀφοβο Μάτι

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, 28 ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου τὴν 16 Μαρτίου 1946

ΠΟΛΛΑ γράμματα ἔχουν μαζευθῆ... Μιὰ στιγμὴ σκέφτηκα νὰ μὴ δημοσιεύσω σήμερα Σελίδα, γιὰ νὰ μπορέσω ν' ἀπαντήσω σὲ ὅλα. Στὸ τέλος ὅμως ἐπροτίμησα νὰ περιλάβω καὶ σ' αὐτὸ τὸ φυλλάδιο μερικὰ κομμάτια Συνεργασίας, καὶ ν' ἀφήσω τὰ γράμματα ποὺ θἄμεναν χωρὶς ἀπάντηση γιὰ τὸ ἐρχόμενο.

Μαῦρο Βέλος, ἔχω μπροστά μου τρία γράμματά σου: 20 Φεβρ., 25 Φεβρ. καὶ 13 Μαρτίου. Ἔκαμες πολὺ καλὰ ποὺ ἀποφάσισες νὰ μοῦ γράψης, καὶ βέβαια ποὺ μὲ τὴν ἀλληλογραφία, καὶ σὺ θ' ἀγαπήσης περισσότερο ἐμένα, μὰ κι' ἐγὼ ἐσένα. Ἡ 13 ἐτῶν σημειώνεις στὶς λύσεις σου ἢ 14, ἀδιάφορο, γιατὶ στὴν ἴδια τάξη θὰ καταταχθῆς. Λαμπροὶ οἱ βαθμοὶ σου στὸ σχολεῖο, καὶ τὸ 14 ἀκόμα τῶν Μαθηματικῶν, σχετικῶς... Ἔλαβα κι' ὅλες σου τὶς λύσεις. Τὴ λύση ἐκείνου τοῦ Μ. Γράμματος μπορεῖς νὰ μοῦ τὴ στείλης χωριστά, γραμμένη σ' ἕνα λυσόχαρτο, καὶ θὰ εἶσαι ἐν τάξει. Ναί, ὁ 308ος Διαγωνισμὸς εἶναι γιὰ τὶς Πνευμ. Ἀσκήσεις τοῦ 1945. Τώρα ὅμως μπορεῖς νὰ στέλνης λύσεις τοῦ 1946, γιὰ τὸν 3040.

Καὶ δικά σου, ***Ἀμαρυλλίς***, ἔχω τέσσερα ἀναπάντητα γράμματα, τὸ ἀρχαιότερο ἀπὸ 5 Ἰαν. καὶ τὸ τελευταῖο ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου. Ἔχω λάβει καὶ τὶς ἐπιταγὲς τῶν 11,800 δρ. τῶν 6,100 καὶ τῶν 7,000, κι' ἐξετέλεσα τὶς σχετικὲς παραγγελίες σου. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ πολὺ γιὰ τὰ ξεσπαθώματα. Τὶς Μ. Ἀγγελίες, τὰ νέα ψευδώνυμα κτλ. θὰ τὰ εἴδες. Θὰ ἔλαβαν ἐπίσης τὰ φυλλάδια οἱ νέοι συνδρομηταί. Σοῦ ἔστειλα καὶ λογαριασμὸ μετὰ τὸ τελευταῖο σου γράμμα. Φυλλάδια τοῦ 1941 δὲν ὑπάρχουν, χάθηκαν στὴν πυρκαϊὰ τοῦ παλιοῦ μου γραφείου. Πῶς πῆγε ἡ συναυλία; Δὲν ἀμφιβάλλω πὼς θὰ χειροκροτήθηκες πολύ.

Θρίαμβε τοῦ Δικαίου, εἶμαι βέβαιη πὼς τὶς λύσεις τῶν φυλλαδίων 1 καὶ 2 τοῦ 1945 τὶς βρῆκες καὶ τὶς ἔγραψες πρὶν δημοσιευθοῦν· ὥστε στεῖλε τις καὶ θὰ σοῦ τὶς περιλάβω. Ἔλαβα καὶ τὴ Συλλογή σου. Περιέχει ἀρκετὲς Ἀσκήσεις καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στείλης καὶ συμπλήρωμα. Ἔννοια σου καὶ στὸ διάστημα τῆς α' ἐξαμηνίας θὰ σοῦ δημοσιευθοῦν καὶ σένα πολλές. Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἐτησία συνδρομή, καὶ γράφε μου.

Γιάννη Γιαννάκη, ἐγὼ πρέπει νὰ σ' εὐχαριστήσω, καθὼς καὶ τὸν ***Δίαντα Δεβάντη***, γιὰ τὸ ξεσπάθωμα, ἀδιάφορο ἂν τὰ παιδιὰ ποὺ μοῦ ἐγγράψατε δὲν μποροῦν νὰ πληρώσουν τώρα μὲ τὸ νέο τιμολόγιο. Διέθεσα τὶς 17.500 δρχ. ὅπως μοῦ γράφεις τὴν 28η Φεβρουαρίου, κι' ἔχω στὴ διάθεσή σου τὸ περίσσευμα. Ἀπὸ τὰ κομμάτια σας γιὰ τὴ Σ.Σ.Σ. ἔχω ἐγκρίνει, καὶ δημοσιεύσει κόλα, μερικά. Ὁ καιρὸς καὶ ὁ χῶρος δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ σᾶς πληροφορήσω γιὰ ἕνα-ἕνα. Ἀλλὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς μπορεῖτε νὰ μοῦ στείλετε κι' ἄλλα, «πρὶν μάθετε τὴν τύχη τῶν σταλέντων». Ὁ ὅρος αὐτὸς ἴσχυε τότε ποὺ μποροῦσα, σὲ κάθε σχεδὸν φυλλάδιο, νὰ δημοσιεύω Ἐγκρίσεις καὶ Ἀπορρίψεις. Τώρα αὐτὸ μοῦ εἶνε ἀδύνατο. Κι' ἂς τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψι ὅλοι ὅσοι μοῦ ἔχουν στείλει κομμάτια γιὰ τὴ Σελίδα.

Νεφέλη, τὸ νέο Λυσόχαρτο ποὺ ἐτύπωσα εἶναι ἀπαράλλαχτο μὲ τὸ παλιό, ὥστε δεκτὲς οἱ λύσεις αὐτὲς ποὺ μοῦ ἔστειλες σὲ λυσόχαρτο ποὺ εἶχες ἀγοράσει πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο. Τὸ νέο, τὸ μεταπολεμικό, ἔχει ἐρ. 500 ἡ δεσμίδα ἀπὸ 20 φύλλα. Ἔλαβα καὶ τὴν ἐπιταγὴ τῶν 8.000 δρ. γιὰ τὴν *Χρ. Δρ.*, κι' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα. Ἀπὸ Μ. Ἀγγελίες δὲν χρωστᾶς τίποτε.

Μοναχοπαίδι, ἔλαβα τὸ πρῶτο σου γράμμα καὶ χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία σου. Ἀπὸ τὰ ψευδώνυμα ποὺ προτείνεις, αὐτό, βλέπεις σοῦ ἐνέκρινα. Περιμένω λοιπὸν ν' ἀρχίσης τὴ συνεργασία σου, κι' εὔχομαι νὰ ἐκπληρωθῆ γρήγορα τὸ ὄνειρό σου, ν' ἀδειάσῃ δηλαδὴ τὸ Ἀρσάκειο τοῦ Ψυχικοῦ, γιὰ νὰ πᾶς στὴν Ἔκτη. Ὤ, δὲν ἀμφιβάλλω πὼς θὰ μιλᾶς γιὰ μένα στὶς συμμαθήτριές σου καὶ θὰ ἐνεργῆς γιὰ τὴ διάδοσή μου.

Σὲ ἄλλα ἐκτενῆ γράμματα, ἐλλείψει χώρου, θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαίωμα ἐγκρίσεως: διὰ συνδρομητὰς ἢ ἀδέλφια των, δρχ. 500· δι' ἀγοραστὰς ἀποκτάντας μὲ τὸ ψευδώνυμον δικαιώματα συνδρομητοῦ, δρχ. 1000.

Νέα Ψευδώνυμα: Μίκης Ζέζας, ἀ. Μοναχοπαίδι, κ. (ΦΣ). Ἴκαρος, ἀ. (ΠΚ). Ἐρικέτα, κ. (ΕΝ). Ντορέττα, κ. (ΝΤ). Καμέλια, κ. (ΒΚ). Μιμόζα, κ. (ΙΠ). Μαγεμένο Βασιλόπουλο, ἀ. (ΓΚ). Δροσοστάλαχτη, κ. (ΙΠ). Κουτορνίδι, κ. (ΧΚ). Πανταχοῦ Πσρὼν, ἀ. (ΓΚ). Ἀλεξιπτωτιστής, ἀ. (ΓΓ). Τσούχτρα, κ. (ΕΝ). Ξανθὴ Ἀμαζών, κ. (ΑΒ). Αὐγὴ Δάφνη, κ. (ΑΦ). Πανελλήνιος Πόθος, ἀ. (ΣΨ). Λέων τῆς Ἐρήμου, κ. (ΕΤ)

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ἕνας

ἄνδρας, ἀ., Φαντάρος τοῦ 41, ἀ., Ἑκάτη, κ., Ἀμαρυλλίς, κ., Τριπολιτσιοτάκι, α., Ἀητὸς τῆς Ἠπείρου, ἀ., Γιάννης Γιαννάκης, ἀ., Τρελλὸ Ναυτάκι, ἀ., Ἀσχημόπαπο, κ., Ἡρωΐς Ἑλληνοπούλα, κ., Μικρὴ Ζωγράφος, κ., Ὀρέστης, ἀ. Φιντανάκι, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ἀσχημόπαπο* (ἔλαβα· θὰ πῶ στὸν κ. Μπόγρη πὼς σοῦ ἄρεσε πολὺ τὸ «Χαμένοι στὸ σκοτάδι») *Τρελλὸ Ναυτάκι* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἀνανέωσα·) *Σούλαν Α. Ἀριστοτέλους* (σ' ἐνέγραψα μόνο γιὰ 4 μῆνες, γιατὶ ἡ ἐτησία συνδρομὴ εἶναι 15.000 καὶ ἡ ἑξάμηνη 8.000 δρ.·) *Ἀλεξιπτωτιστὴν* (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα, χαίρω πολύ·) *Ἴκαρον* (τὸ ψευδώνυμο σοῦ ἐνεκρίθη, ὥστε μπορεῖς νὰ λάβῃς μέρος στὸν Διαγωνισμό·) *Ἀτρέα* (ναί, ἀλλὰ ἤθελε πολλὰ διορθώματα· στεῖλε ἄλλο ἢ τὸ ἴδιο ξαναγραμμένο καλύτερα·) *Χρυσάνθεμον* (ἐν τάξει· ἂν κάποιου φυλλαδίου οἱ λύσεις εἶναι δικλές, δὲν πειράζει· πειράζει μόνον ἂν λείπουν ὁλότελα·) *Ροδαυγὴν* (οἱ ὅροι δὲν εἶναι γνωστοὶ ἀπὸ τὴν προκήρυξη τοῦ πρώτου φυλλαδίου· ἄλλο ζήτημα ἂν δὲν ἔχῃς καιρό·) *Ταλαίπωρην Μακεδονίαν, Κάτιαν Ναοῦμ Κατσανίκα, Ἴναχον κτλ. κτλ.*

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 804ου Διαγωνισμοῦ λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν δημοσιευθῆ.

41. *Λεξίγριφος*

Ὀρκωτικό, συμπλεκτικό,
Ξένο μεγάλο ποταμὸ
Κι' ἄνθη μικρὰ ἂν ἑνώσῃς,
Χώρα σπουδαία ἑλληνική,
Ἱστορική, μαρτυρική,
Θὰ φανερώσῃς.

Μακεδονομάχος

42. *Συλλαβόγριφος*

Σύ, μιὰ νότα, μὲ τὸ φῶς
Κατεβαίνετε στὸν Ἅδη,
Καὶ μπροστά σας βγαίνει αὐτός,
Ποὺ σκληρὰ μέσ' στὸ σκοτάδι
Βασανίζεται ὁ φτωχός.

Γκλόρια

43. *Ἀναγραμματισμὸς*

Ἂν τοῦ κόψῃς τὴν οὐρά,
Καὶ τὸ ἄλλο ποὺ θὰ μείνῃ
τ' ἀναγραμματίσῃς,
Πᾶν' τὰ δέντρα τὰ πολλά,
Κάποιο ἀλκαλικὸ θὰ γίνῃ,
Καὶ σὺ θ' ἀπορήσῃς

Νεφέλη

44. *Δημῶδες Αἴνιγμα*

Δωδεκάσφηνο βαρέλι,
κάθε σφήνα κι' ὄνομα.

Ἀτίθασσος

45. *Μέγα Δικτυωτὸν*

* * * * * * * * * = Πόλις τῆς Ἑλλάδος (Αἰτωλοακ.)
* * * * * * * * * = Φράττει τὰ παράθυρα (διαφαν.)
* * * * * * * * * = Ὀρεκτικὸν (ξένη λέξις)
* * * * * * * * * = Δυναμωτικὸν φάρμακον
* * * * * * * * * = Μουσικὸν ὄργανον χάλκινον, πνευστόν.—Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Μαῦρο Βέλος

46. *Κρυπτογραφικὸν*

1 2 3 4 5 = Βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας
2 5 1 2 5 = Ἐπίθετον
3 1 4 5 = Ἀρχαῖος σοφὸς
4 1 4 5 = Ὁμηρικὸς ἥρως
5 4 3 2 1 4 = Χώρα τῆς Ἰταλίας

Ξύλον Ἀπελέκητον

47—51. *Μαγικὸν Γράμμα*

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς οἱουδήποτε γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:
χαλκός, ὄνος, ἄμμος, ἀμνός, ἅρμα.

Κορινθιακὸ Ἀκρογιάλι

52. *Πτερωτὸν Γράμμα μετ' Ἀκροστιχίδος*

Τ' ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀπὸ ἓν γράμμα κοινὸν (τὸ πτερωτὸν) πρῶτον εἰς τὴν πρώτην, δεύτερον εἰς τὴν δευτέραν, τρίτον εἰς τὴν τρίτην καὶ οὕτω καθεξῆς — ἀποτελοῦν τύραννον τῆς Σπάρτης:

1, Βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ· 2, Θεὸς τῶν Αἰγυπτίων· 2, Πόλις τῆς Ἰταλίας· 4, Πόλις τῆς Τουρκίας· 5, Ἀρχαῖος ποιητὴς ἐπιγραμματοποιός.

Χρυσάνθεμον

53. *Φωνηεντόλιπον*

λθ - βσς

Ἴναχος

54. *Γρῖφος*

αφ
γν' αφ αφ τῶν
αφ αφ
αφ

Γελαστὸς Ἀντιπλοίαρχος

ΑΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τῶν φύλλων 7 καὶ 8 τοῦ 1945.

85. Λεωνίδας (λέων, Ἴδας). — 86. Πήλιον - ἥλιον. — 87. Ἀστραχὰν - τραχανάς.—88. Ὁ Νίκος, ἡ νίκη, τὸ νοῖκι.

Α
Η Ρ Α
Φ Α Κ Ο Σ
Π Ρ Ω Τ Ε Υ Σ
Σ Ω Φ Ρ Ρ Ο Ν Ι Ο Σ
Κ Α Ρ Α Ι Σ Κ Α Κ Η Σ

90. ΣΤΑΛΙΝ (Τάναϊς, Αἴτνα, Λίσσα, Ἰταλία, Ναΐάς). —91-95. Διὰ τοῦ Α: *αὔρα, ἀστός, ἄστατος, σκάπτω, κράτος.*—96.—*Θεὸν σέβου.* (Ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπιγραφῆς κατὰ στήλας ἐξ ἀριστερῶν καὶ ἐκ τῶν ἄνω. Αἱ λέξεις τῆς Μεσοτιχίδος: ΝάΘαν, ΜίΝως, ΚέΛης, φθΕίρ, ΑΐΣων, ΣαΟύλ, ΤρΟία, ΣπΕιώ, ΔαΥΐδ). — 97. Ἡ πίστις σώζει. — 98. Γειά σου, Γιάννη!—Κουκιὰ σπέρνω!

99. Περσεφόνη (Πέρσαι, φωνή). — 100. Κωνσταντῖνος - Κωνστάντιος. — 101.

Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Μ Α
Ν Ρ Ο Ε Ν Π
Α Ρ Τ Ε Μ Ι Σ Ι Α
Γ Ε Ο Ω Π
Ν Ο Μ Ο Θ Ε Σ Ι Α
Ω Ι Ε Τ Υ
Σ Ε Σ Ω Σ Τ Ρ Ι Σ
Μ Ι Ι Ι Ι
Α Ν Α Π Α Υ Σ Ι Σ

102—106. Διὰ τοῦ Ν: *Πίος, πόρος πόκος (ἢ κόπος), πῶς, πανίς, ἅρπα.* — 107. — ΣΚΥΛΟΣ (κισ - Σός, σάκκος, κοτ - Υλη, Σάϋ-Λωκ, ὄρ-Ος, Ἀμι-Σός).—108. ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ (ΤῆΝος, ἔρΙον, φύΚος, ἈθΗνᾶ, νόΤος, ἙκΑτη, ΣύΡος, ἈγΑπη, δάΣος). 109. — Πάντα ρεῖ. — 110. *Ἀγαπῶ τὰ γράμματα* (αγ ἀπὸ τᾶ, γράμματα).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Δὲν δημοσιεύεται Ἀγγελία ὑπερβαίνουσα τοὺς δεκαπέντε στίχους, καὶ μόνον μία τοῦ καθενὸς εἰς κάθε φυλλάδιον.—Ἕως δέκα τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρχ. 500. Πέραν τῶν δέκα λέξεων, 30 δρχ. ἡ λέξις μὲ ἁπλᾶ, 50 δρχ. μὲ παχέα καὶ 80 δρχ. μὲ κεφαλαῖα. Ὁ χωριστὸς στίχος δρχ. 200.

[ΞΒ — 21]

Παιδιὰ
Ἡ μητέρα Διάπλασις χρειάζεται τὴν βοήθειά σας. Πυκνώσατε τὰς τάξεις τῶν συνδρομητῶν της καὶ ξωηρέψετε τὴν κίνησί της. *Φοῖβε* ἔστειλα. Χαιρετῶ φιλικὰ ὅλους τοὺς λογοτέχνες τοῦ κύκλου μας.

ΓΕΛΑΣΤΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

[ΞΒ — 22]

Ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Περιμένω ἀπ' ὅλους-ες Στεῖλτε πρῶτοι-αι. Δ]σις Κικῆν Βαλατσοῦ, Παρασίου 27β, Ἀθήνας (1) διὰ *Ξανθὴ Ἀμαζόνα*

[ΞΒ — 23]

Ἀδμητε, Ἀθάνατη Ἑλλάδα, Ἄφοβο Μάτι, ἀλληλογραφοῦμε; Ἀπαντῆστε μὲ ἀγγελία σας. Ἡρωΐδα Ἑλληνοπούλα, γιατὶ δὲν ἔστειλες; Περιμένω. Χαιρετῶ ὅλους-ες. *Ἀσχημόπαπο*

[ΞΒ — 24]

Διαπλασόκοσμε, γειὰ - χαρά. Μὲ τὸν καινούργιο Διαπλασιακὸ χρόνο ὑποσχόμεθα δράση, κ' εὐχόμαστε νὰ φέρῃ εὐτυχία σ' ὅλους-ες.
Προκομένη Τεμπέλα, Ἀσχημόπαπο

[ΞΒ — 25]

Μιὰ νέα Διαπλασοπούλα σᾶς χαιρετᾶ καὶ ἀλληλογραφεῖ μὲ τὴ μεγάλη τάξη. Δ]σις: Χριστίνα Καπρίνη, Γραφεῖα ΟΥΝΡΡΑ Καβάλλαν, διὰ *Ντορέττα.*

[ΞΒ — 26]

Μπαίνοντας στὸ σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως σᾶς χαιρετῶ καὶ ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ὅλες. Δ]σις Δδα Βούλαν Καλλινίδου, Γραφεῖα ΟΥΝΡΡΑ Καβάλλαν διὰ *Καμέλιαν*

[ΞΒ — 27]

Πρωτομπαίνοντας στὴν συντροφιὰ τῆς Διαπλάσεως ζητῶ ἀλληλογραφία μὲ τὴν μεγάλη τάξη. Γράψατε: Δδα Πέπη Πετροπούλου, Γραφεῖα ΟΥΝΡΡΑ, Καβάλλαν διὰ *Μεμόζα*

[ΞΒ — 28]

ΣΙΦΟΥΝΑ ἀλληλογραφοῦμε; ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ.

[ΞΒ — 29]

ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ, ΤΡΕΜΕΤΕ! Μπαίνουμε στὴν παρέα σας μὲ ἄγριες διαθέσεις. Ἀνακαλύψτε μας, ἂν μπορεῖτε!

ΚΟΥΤΟΡΝΙΘΙ—ΠΑΝΤΑΧΟΥ ΠΑΡΩΝ—ΤΣΟΥΧΤΡΑ

[ΞΒ — 30]

Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τῆς Διαπλάσεως, ἀλληλογραφῶ μὲ τὴ μεγάλη τάξη. Δ]σις: Λίδα Ἐρικέτην Ναλμπαντίαν 7ης Μεραρχίας 23 Καβάλλαν διὰ *Ἐρικέτην.*

[ΞΒ — 31]

Ἀλεξία *Ἀργυρή*, εἶμαι στὴν 7 μικρῶν ἑνωματία· *Παπαρούνα*, εἶσαι ἡ Νικέτα; *Μικρὴ Λογοτέχνις* εἶσαι ἡ Ζιζὴ Σ. *Ἀσχημόπαπο, Ἀμερικανόπουλο* ἀλληλογραφοῦμε; ἀπαντῆστε. Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. *Προκομένη Τεμπέλα*, δέχομαι. Στεῖλε Λίλιαν Μουριανοῦ, Ἄνδρου 5, Ἀθῆναι (8) διὰ *Ἡρωΐδα Ἑλληνοπούλα.*

Τυπογραφεῖον Ἀδελφῶν ΡΟΔΗ, ὁδὸς Κεραμεικοῦ ἀρ. 42